

DJELOVANJE 3. BATALJONA (ODREDA) DIVERZANTSKE GRUPE NOVJ

Na području zagrebačke oblasti diverzanti su organizirano djelovali od prvog dana oružane borbe protiv okupatora i domaćih izdajnika. Ali prva veća diverzantska jedinica bio je 3. bataljon, kasnije odred, formiran pod kraj 1943. godine. On je sve do oslobođenja zemlje, samostalno ili u sadejstvu s jedinicama 10. korpusa (divizijama i odredima) bio značajna pomoć u ukupnoj borbi za uništenje okupatora i njihovih saradnika.

Rijetki su bili dani, naročito nakon kapitulacije fašističke Italije 1943. do oslobođenja zemlje 1945. godine kad komunikacije od Zagreba prema Beogradu dolinom rijeke Save i dolinom rijeke Drave prema Mađarskoj i Austriji preko Hrvatskog zagorja, nisu bile pod stalnim udarima naših diverzanata.

Izvanredno dobra saradnja i sadejstvo s diverzantskim bataljonom (odredom) u mnogo su slučajeva omogućili operativnim jedinicama da uspješno likvidiraju utvrđena neprijateljska uporišta sa što manje gubitaka.

Podaci o rušenju pruga, mostova, zadržavanju neprijateljskog saobraćaja, uništavanju i oštećivanju lokomotiva i vagona, te ubijanju neprijateljskih vojnika, njihovu ranjavanju i zarobljavanju, više su nego impresivni iako ovaj pregled obuhvaća samo period od početka decembra 1943. do kraja januara 1945. godine. Sto je najvažnije rezultati postignuti u tom periodu, ostvareni su s relativno malim gubicima u ljudstvu (podaci su iskazani u ukupnim gubicima Korpusa).

U tom vremenskom razdoblju diverzanti su:

- uništili 75 mostova od 2 do 70 m širine. Najviše mostova uništeno je na prugama, a neki važniji na glavnim cestama od Zagreba prema unutrašnjosti korpusnog teritorija;

- presjekli željezničke pruge na 911 mjesta pri čemu su uništili mnogo šina i skretnica;

- izbacili iz upotrebe željezničke pruge ria dužini od 14.922 metra (neke pruge kao Križevci—Majurec—Koprivnica—Gyekenés u Mađarskoj bit će izvan upotrebe od druge polovice 1943. do oslobođenja. I pruga Zagreb—Varaždin bila je u toku 1943. i 1944. godine izvan saobraćaja dulje vrijeme); — uništili ili oštetili 76 lokomotiva i 471 vagon;

Uslijed rušenja saobraćaj je na prugama bio u prekidu 1.883 sata ili 78 dana;

- miniranjem pojedinih vlakova koji su prevozili trupe ili ubijanjem neprijateljskih vojnika koji su osiguravali prugu nanešeni su ukupni gubici

neprijatelju: 908 ubijenih, 741 ranjen i 74 zarobljena. Zaplijenjeno je 12 pušaka i 2 pištolja.

Treba naglasiti da su diverzanti te rezultate ostvarivali prije svega neprijateljskim bombama ili minama koje su sami pravili od zaplijenjenog materijala. Zahvaljujući svojoj vještini i dobroj obučenosti, a prije svega hrabrosti i srčanosti pokazanima u svim akcijama te su zadatke mogli uspješno obavljati. Eksploziv koji su saveznici slali nije bio dovoljan da se potencijalne snage diverzanata 3. bataljona (odreda) još bolje iskoriste za još više diverzantskih akcija.

Uspjeh boraca diverzanata nije bio povremen. Krivulja akcija rasla je svakog mjeseca. Izuzetak su bila razdoblja ili vremenske nepogode, naročito velike vode uz pruge, koje su otežavale prilaženje, ali ni to nije bilo nesavladiva prepreka. Rukovođeni komandantima Mirkom Palčićem i Milanom J. Vignjevićem i politkomesarima Stjepanom Sobolom i pomoćnikom komesara Jovom Rusićem, -diverzanti na području zagrebačkog korpusa dali su svoj zapažen doprinos borbi protiv okupatora, ustaša i drugih izdajnika naroda.